

NOTAT

Haderslev Kommune
Teknik og Klima
Christian X's Vej 39, indgang A
6100 Haderslev

www.haderslev.dk

Dir. tlf. 30716985
hdmo@haderslev.dk

17. marts 2025 • Sagsbehandler: Heidi Møller

Redegørelse for landskabsinteresser i sammenhæng med udpegningen af nye skovrejsningsområder i Kommuneplan 2025-2037 for Haderslev Kommune

Haderslev Kommune har offentliggjort forslag til Kommuneplan 2025-2037 i perioden fra 4. februar til 1. april 2025. I den forbindelse har Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø sendt høringssvar, for så vidt bevaringsværdigt landskab, større sammenhængende landskaber:

Indhold i notatet:

Skovrejsningsområder

Metode til vurdering af skovrejsningsområder

- 1) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Gram Bakkeø
- 2) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Arnum Skov og landbrugsflade
- 3) Skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Gelså Hedeslette, i forlængelse af Tiset Hede
- 4) Skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområderne Gelså Hedeslette og Toftlund Bakkeø , ved Hjartbro
- 5) Skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområderne Gelså Hedeslette og Toftlund Bakkeø, ved Strandelhjørn
- 6) Skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Lerte landbrugsflade
- 7) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Maugstrup Stjerneudstyknig
- 8) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Moltrup Småbakket landbrugslandskab
- 9) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Pamhule Skov- og Bakkelandskab
- 10) Skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Haderslev tunneldal
- 11) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Næsset
- 12) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Fjelstrup Landbrugsflade

Rammeområder

Nyt rammeområde: 10.15.BO.10 Boligområde Lundingvej

Nyt rammeområde: 10.15.BO.03 Rekreativt område Lundingvej

Udvidelse af rammeområde 18.10.CE.01

Nedenstående er resumé af høringssvaret:

Udlæg af forslag til kommuneplanrammer

Det er en national interesse at bevaringsværdige landskaber og større sammenhængende landskaber udpeges, sikres og bevares, samt at bevaringsværdige landskaber, som udgangspunkt friholdes for byggeri og tekniske anlæg af hensyn til den landskabelige oplevelse, og at større sammenhængende landskaber som udgangspunkt friholdes for større bebyggelse og anlæg.

Haderslev Kommune udlægger nye rammer, som overlapper med de nationale landskabsinteresser.

1. 18.10.CE.01

2. 10.15.RE.01
3. 10.15.BO.10

Alle inden for bevaringsværdigt landskab og større sammenhængende landskab. Det har ikke været muligt at finde en redegørelse for de nævnte rammer. Se nedenstående for imødekommelse.

Udpegning til skovrejsning ønsket

Det er en national interesse, at udpegninger til områder, hvor skovrejsning er ønsket, ikke må være i konflikt med de nationale landskabs-, natur-, kultur- og miljøinteresser.

Haderslev Kommune udlægger flere arealer til skovrejsning ønsket, som overlapper med bevaringsværdigt landskab og/eller større sammenhængende landskaber.

Ovenstående bemærkninger danner udgangspunkt for en evt. indsigelse og kan imødekommes, hvis kommunen:

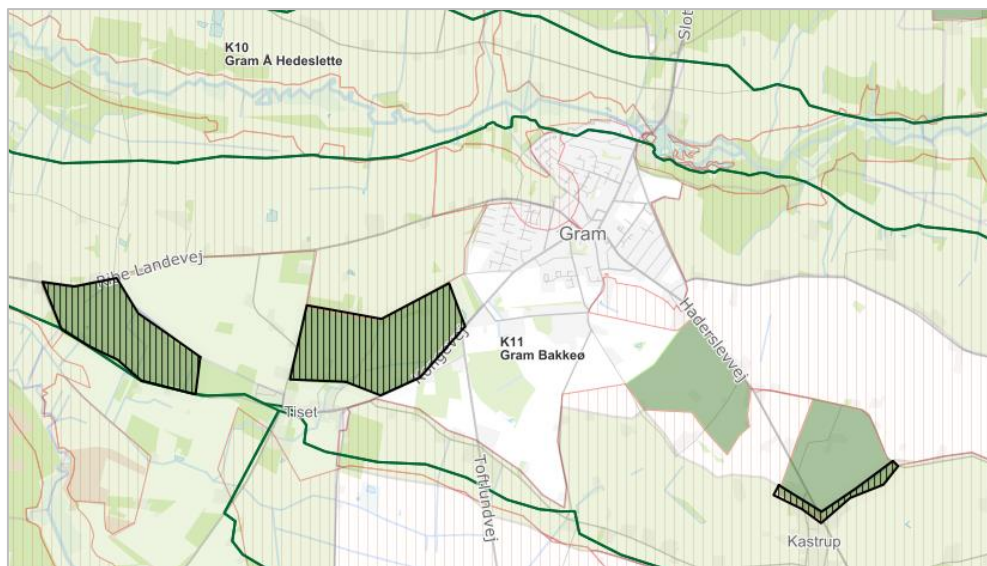
- for rammerne 18.10.CE.01, 10.15.RE.01 og 10.15.BO.10 godtgør, at rammerne ikke væsentligt forringer de landskabelige værdier, herunder landskabets karakter og landskabsoplevelsen. Alternativt skal kommunen godtgøre, at de udpegede landskaber ikke længere er beskyttelsesværdige. Redegørelsen skal i begge tilfælde tage udgangspunkt i en lokal landskabsanalyse for området, som forholder sig til de identitetsgivende karaktertræk og landskabsoplevelserne, herunder til de natur- og kulturgeografiske samt visuelle værdier.
- tilføjer udpegningerne for nationale geologiske interesseområder og nationale kystlandskaber til kort i kommuneplanen.
- kan godtgøre, at udpegning af nye områder, hvor skovrejsning er ønsket, ikke er i konflikt med den udpegede landskabsinteresse. Udpegningerne, hvor skovrejsning er ønsket, må ikke væsentligt forringe landskabets karakter og landskabsoplevelsen. Alternativ skal kommunen godtgøre, at de udpegede landskaber, som samtidig udpeges til områder, hvor skovrejsning er ønsket, ikke længere er beskyttelsesværdige. Redegørelsen skal i begge tilfælde tage udgangspunkt i en lokal landskabsanalyse for området, som forholder sig til de identitetsgivende karaktertræk og landskabsoplevelserne, herunder til de natur- og kulturgeografiske samt visuelle værdier.

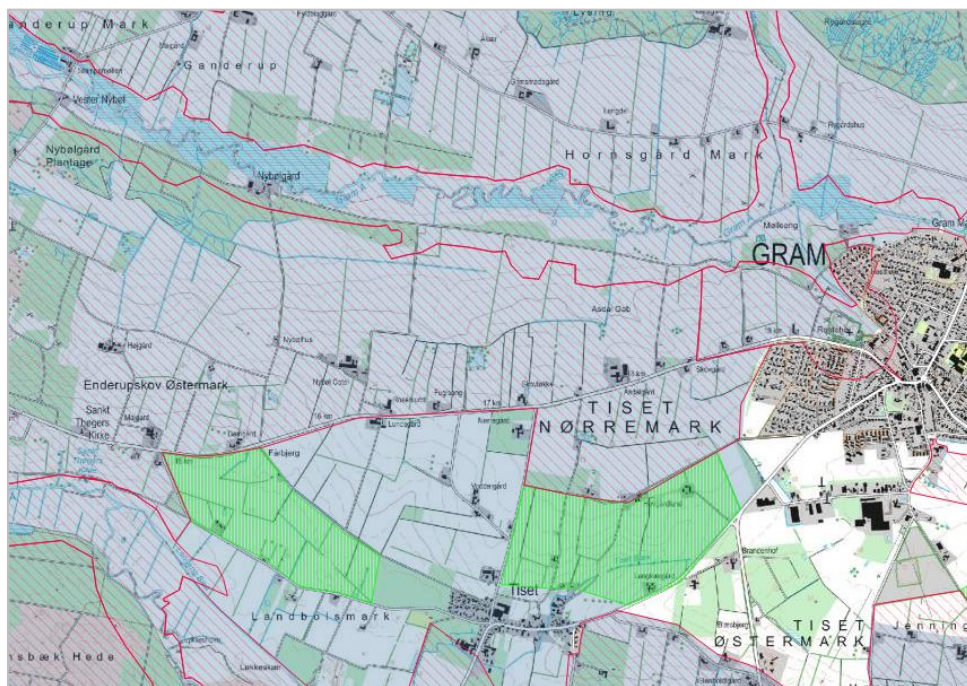

1) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Gram Bakkeø

Kortet viser forslag til skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Gram Bakkeø. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber, den mørkegrønne viser forslag til nye skovrejsningsområder. De tre sorte flader med sort skravering viser hvor der er overlap mellem de bevaringsværdige landskaber og skovrejsningsområder.

Kortet viser placeringen af nye skovrejsningsområder (grøn flade) nord og øst for Tiset ved Gram. Skovrejsningsområderne er placeret på Gram bakkeø, i respektfuld afstand til overgangen mellem Gram bakkeø og Gram hede slette. Den blå flade markerer de bevaringsværdige landskaber.

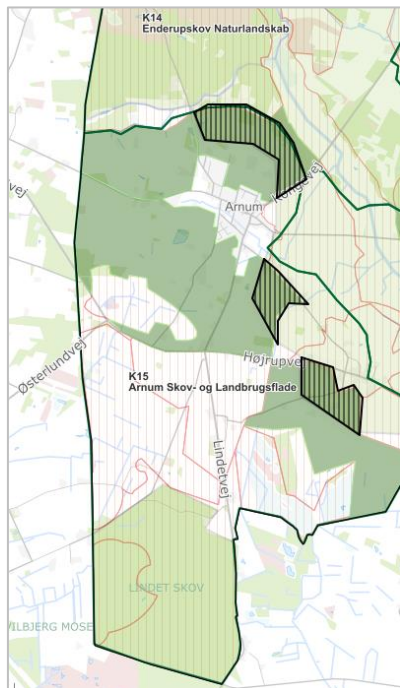
Skovrejsningsområderne er beliggende indenfor karakterområdet Gram Bakkeø. De bærende karaktertræk er den kuplede bakkeø, som hæver sig tydeligt over de omgivende hedesletter, flere steder med stejle skrænter i overgangen. Oplevelsen af landskabet på bakkeøen kendetegnes alle steder ved lange kig og store udsigter mod henholdsvis nord og syd. Langs bakkeøens højeste ryg er der flere steder udsigt til begge sider på samme tid. På toppen af bakkeøen findes store åbne flader. Landskabets skala er de fleste steder stor. Bebyggelsen præges af store gårde, heraf mange kvægbrug. Den østlige del af området omkring Nustrup og Gabøl er meget præget af tekniske anlæg, især de meget store højspændingsledninger.

Den landbrugsmæssige anvendelse er meget dominerende i karakterområdet, og markstrukturen er som mange andre steder påvirket af sammenlægninger til større enheder. Selv om det fortsat er kvægbrug, der præger området, er de historiske træk udviskede ved, at engene på hedesletterne er drænet og dyrkes, og kvæget græsser oppe på bakkeøen. Oplevelsesværdier: Middel Områdets oplevelsesværdier knytter sig især til de store udsigter over landskabet og til kulturmiljøerne omkring Gram Slot og Enderupskov. Landskabet er kendetegnet ved intensiv dyrkning og kun få stier og steder, der indbyder til ophold og rekreative aktiviteter. Sårbarhed: Lav/middel Området er som helhed forholdsvis robust på grund af den store skala og de tydelige geologiske træk. Den største sårbarhed findes omkring kulturmiljøerne og omkring overgangene mellem hedeslette og bakkeø, som ikke bør sløres ved bebyggelse eller terrænændringer

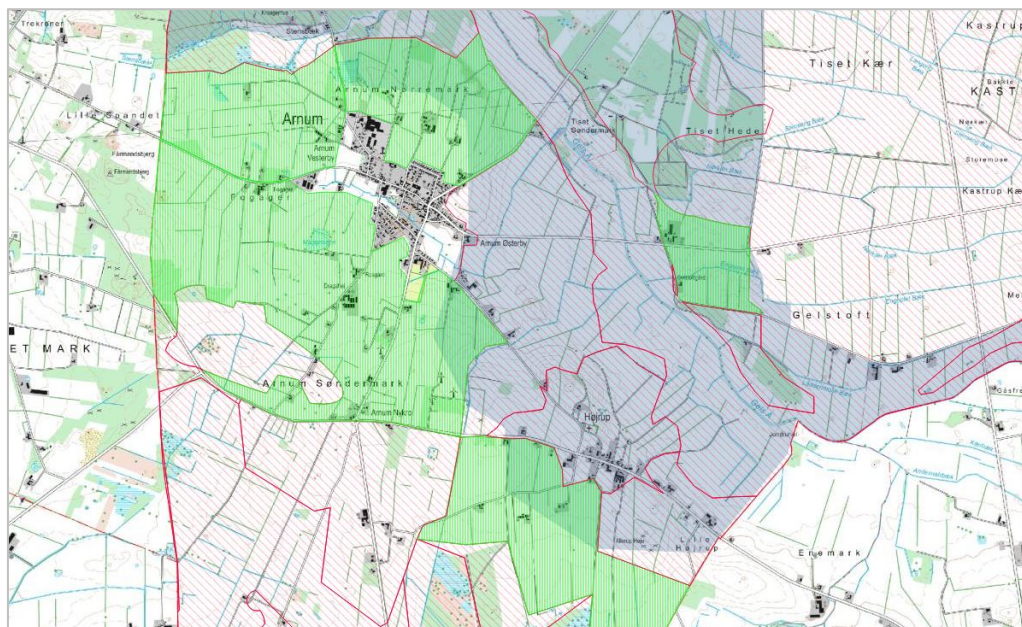
Bevoksnings- og dyrkningsform Bakkeøen består generelt af sandet lerbjerg og præges af intensiv landbrugsdrift og større ejendomme med især kvægbesætninger. Der findes enkelte mindre skovområder og beplantninger på bakkeøen, men landskabet kendetegnes primært af åbne, dyrkede marker

Baggrunden for udpegningen af de nye skovrejsningsområder er ønsket om etablering af bynær skov i forlængelse af eksisterende skovområde. Det vurderes at ny skov kan styrke landskabet som en del af det skovprægede landskab mod vest, uden at der er konflikt med de udpegede landskabsinteresser i området.

2) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Arnum Skov og landbrugsflade

Kortet viser afgrænsningen af landskabskarakterområde Enderup Skov Naturlandskab samt landskabskarakterområde Arnum Skov- og Landbrugslandskab. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber, den mørkegrønne viser forslag til nye skovrejsningsområder. De tre flader med sort skravering viser hvor der er overlap mellem de bevaringsværdige landskaber og skovrejsningsområder.

Kortet viser placeringen af Arnum på grænsen til de bevaringsværdige landskaber (lyseblå flade) og forslag til nye, bynære skovområder der forlænger karakteren fra Stensbæk Plantage/Enderupskov (grøn flade).

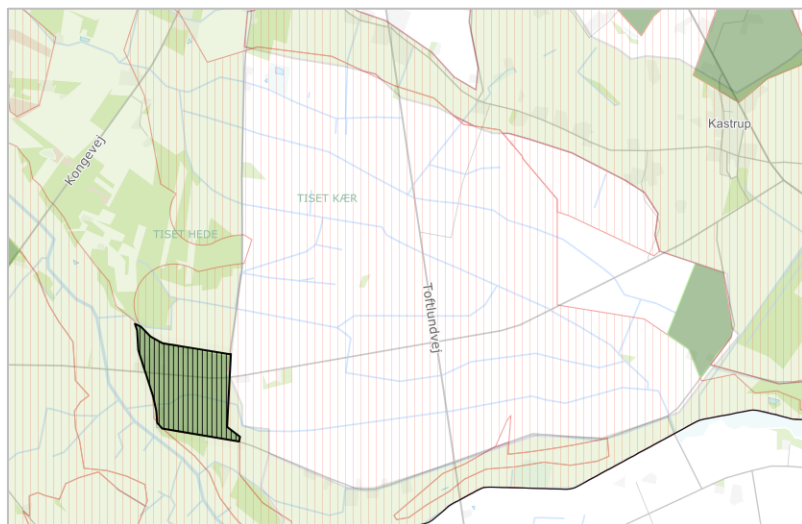
De bærende karaktertræk for karakterområdet er det enkle og letaflæselige bakkelandskab i stor skala, med tydelige overgange mellem bakkeø og hedeslette, med udsigter over hedesletten. Karakteristisk er også Lindet Skov og den sparsomme bebyggelse i området. Den landbrugsmæssige anvendelse er meget dominerende i karakterområdet, og markstrukturerne er som mange andre steder påvirket af sammenlægninger til større enheder. Området dyrkes og rummer herudover plantage, mose og engarealer.

Det samlede karakterområdes oplevelsesværdier knytter sig især til de vidstrakte og varierede udsigter over bakkeøen og hedesletten omkring Gelsåen, som opleves stærkest i overgangen mellem de to landskabsformer. Omkring Arnum og Højrup er der udsyn fra den højereliggende bakkeø ud over hedeslettens ensartede landskabsrum, der er en større landsby med stationsbykarakter.

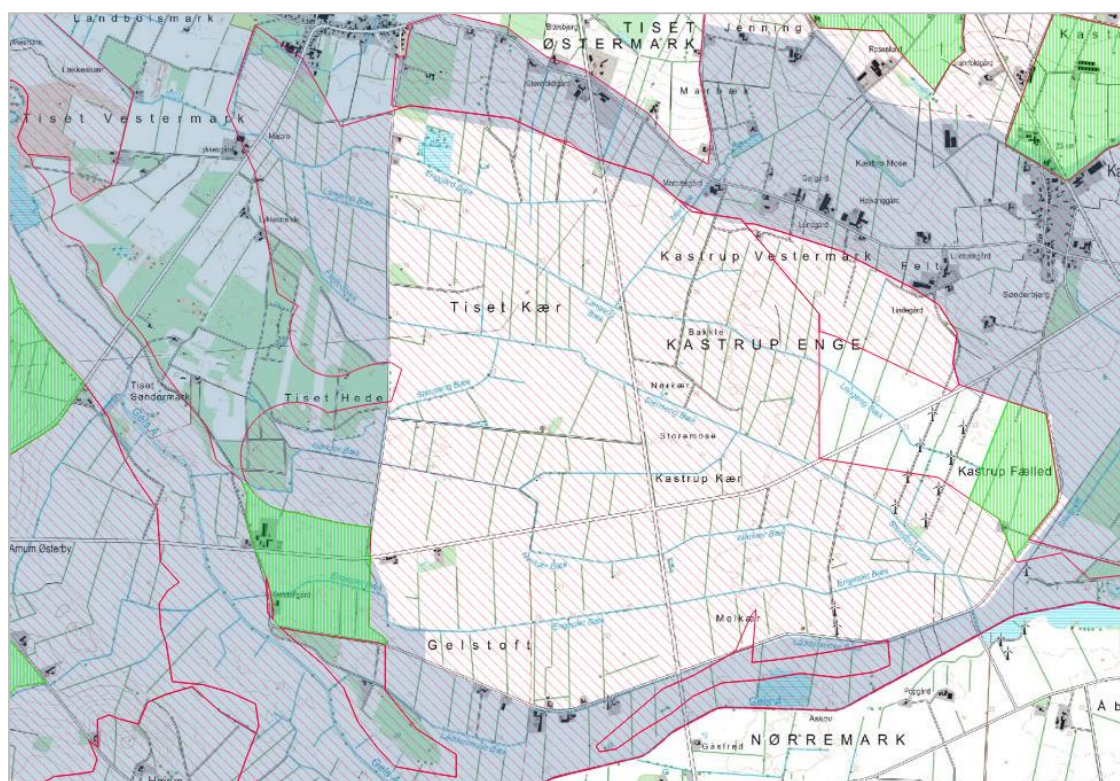
Sårbarhed: lav/middel: Området er som helhed forholdsvis robust på grund af den store skala og de tydelige geologiske træk. Den største sårbarhed findes omkring overgangene mellem hedeslette og bakkeø, som ikke bør sløres ved bebyggelse, beplantning eller terrænændringer.

Baggrunden for udpegningen til skovrejsning ligger i ønsket om at muliggøre bynær skov omkring landsbyerne Arnum og Højrup. Placeringen er fastlagt så der ikke sker en sløring af overgangen mellem bakkeø og hedeslette. Med en sammenhæng til Arnum Sønderkov og den sydligere beliggende Lindet Skov. Det vurderes at skov kan indpasses i landskabets karakter uden at sløre de tilstedeværende landskabsoplevelser.

3) Skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Gelså Hedeslette, i forlængelse af Tiset Hede

Kortet viser forslag til skovrejsningsområde beliggende indenfor karakterområdet Gelså Hede slette. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber, den mørkegrønne viser forslag til nye skovrejsningsområder. Fladen med sort skravering viser hvor der er overlap mellem de bevaringsværdige landskaber og skovrejsningsområder.

Kortet viser placeringen af de bevaringsværdige landskaber (lyseblå flade) og forslag til nye, bynære skovområder (grøn) i kanten af Tiset Kær og Kastrup Enger.

Skovrejsningsområdet er beliggende indenfor landskabskarakterområdet Gelså Hedeslette. Det samlede område afgrænses mod nord og syd af bakkeøer og mod vest af Enderupskov naturlandskab. Mod øst af bakke- og mosaiklandskaber. Bevoksning- og dyrkningsform: Der er tale om et stordriftslandskab med få og store eller lange naturtyper, i form af ådalen og mange mindre vandløb, naturområder ved Abkær-, Hjarup- og Stengelmose samt Hjartbro Skov og Bevtøft Plantage. Der er tale om et tyndt befolket område hvor fraværet af vejbebyggelse i store dele af området er udtalt

De bærende karaktertræk er Gelså - ådal, som udgør natur- og kulturlandskaber af stor variation og landskabelig værdi. Karakteristisk er det enkle og let aflæselige landskab i stor skala, med tydelige overgange mellem bakkeø og hedeslette. Karakteristiske lige hegn skaber opdyrkede lineære landskabsrum. På tværs af bevoksningen løber kanaler og vandløb. Væsentlige, tekniske elementer er Diagonalvejen som løber gennem landskabet, vindmøller, højspændingsledninger, biogasanlægget ved Bevtøft - og især Skrydstrup lufthavn, der er dominerende for landskabsoplevelsen.

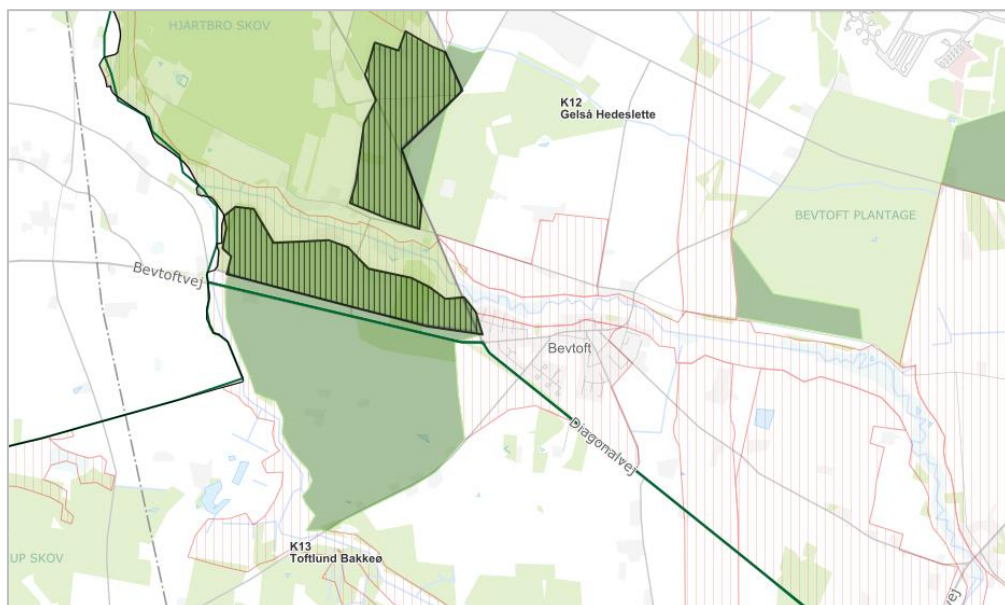
Det geologiske grundlag er let aflæseligt. Dog er samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse er ikke så tydelig. Den landbrugsmæssige anvendelse er meget dominerende i karakterområdet, og markstrukturerne er som mange andre steder påvirket af sammenlægninger til større enheder. Området har væsentligt teknisk præg.

De landskabelige værdier i området er vurderet til middel, idet landskabet er kendetegnet ved intensiv dyrkning og kun få stier og steder, der indbyder til ophold og rekreative aktiviteter omkring Gelsåen. Derfor vurderes området som helhed at være forholdsvis robust på grund af den store skala og de tydelige geologiske træk. Den største sårbarhed findes omkring overgangene mellem hedeslette og bakkeø, som ikke bør sløres ved bebyggelse, beplantning eller terrænændringer.

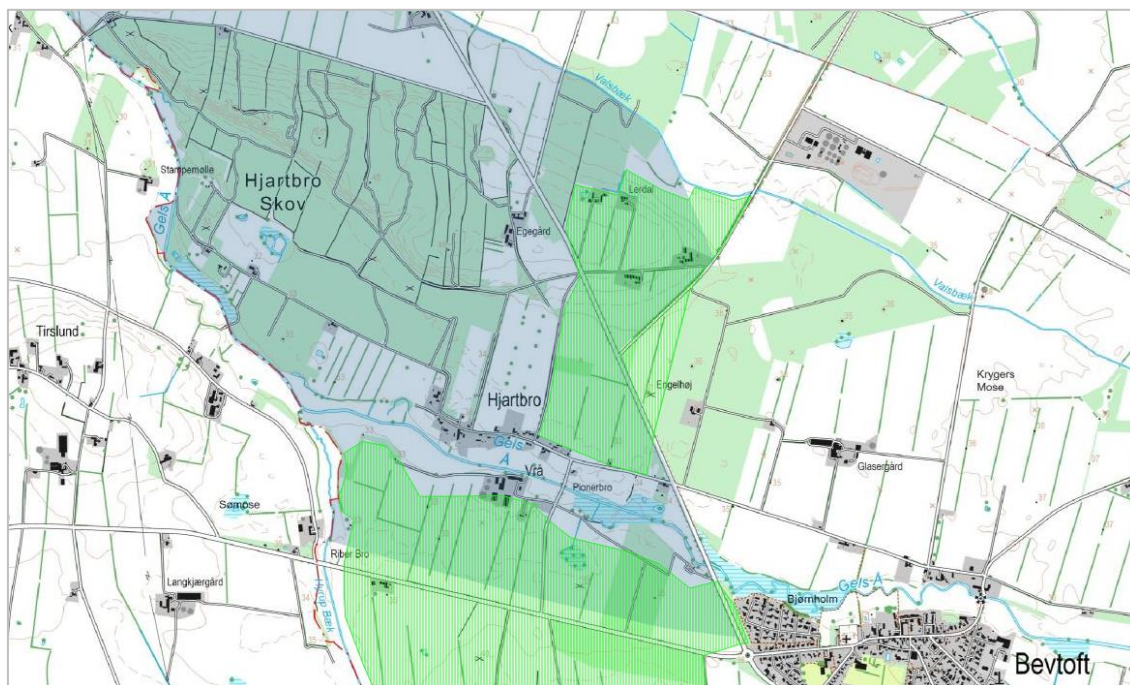
Med skovrejsningsområderne er intentionen at skov medvirke til at omkranse og forstærke landskabstrækket omkring Gels Å. Samtidig vil skov og ny beplantning virke som rumlig/visuel afgrænsning mod vindmølleområdet vest Kastrup/Tiset Kær. Med baggrund i områdets robusthed og store skala, samt tilstedeværende tekniske præg vurderes det foreslåede skovrejsningsområde ikke at påvirke landskabskarakteren i væsentlig grad.

4) Skovrejsningsområder indenfor karakterområderne Gelså Hedeslette og Toftlund Bakkeø , ved Hjartbro

Kortet viser forslag til skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Gelså hedeslette nordøst for Bevtøft. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber, den mørkegrønne viser forslag til nye skovrejsningsområder. De to sorte flader med sort skravering viser hvor der er overlap mellem de bevaringsværdige landskaber og skovrejsningsområder.

Kortet viser placeringen af Bevtøft på grænsen til de bevaringsværdige landskaber (lyseblå flade) og forslag til nye, bynære skovområder der forlænger skovkarakteren fra Hjartbro skov nordvest for Bevtøft.

Skovrejsningsområderne ligger i kanten af landskabskarakterområdet Gelså Hedeslette, i overgangen til Toftlund bakkeø. Områdets bærende karaktertræk udgøres af natur- og kulturlandskaber af stor variation og landskabelig værdi. Området domineres af den kuperede og skovklædte Hjartbro Skov. Herudover præg af et blandet mosaiklandskab med skov, mark, eng og store kontraster mellem det kuperede, lukkede skovområde og det flade hedeslette-landskab med ådal.

Samspillet mellem naturgrundlag og arealanvendelse er ikke så tydelig. Den landbrugsmæssige anvendelse er meget dominerende i karakterområdet. Den største sårbarhed findes omkring overgangene mellem hedeslette og bakkeø, som ikke bør sløres ved bebyggelse, beplantning eller terrænændringer.

Skovrejsning langs ådalen vurderes at bidrage positivt til landskabets rumlige afgrænsninger og forbedre landskabsoplevelserne ved at skabe nye rumligheder omkring ådalen og lavbundsområder. Ligeledes vil ny bynær skov kunne medvirke til en styrket sammenhæng mellem lokalbyen Bevtøft og Hjartbro Skov.

Side 12 af 33

De bærende karaktertræk indenfor landskabskarakterområdet Toftlund bakkø er det enkle og let aflæselige bakkeølandskab i stor skala, med tydelige overgange mellem bakkeø og hedeslette, med udsigter over hedesletten. Karakteristisk er også de større plantageområder, som danner vægge for landskabsrummene, og den sparsomme bebyggelse i området. Teknisk præg fra vejene Diagonalvej og Strandelhjørnvej.

Den landbrugsmæssige anvendelse er meget dominerende i karakterområdet, og markstrukturerne er som mange andre steder påvirket af sammenlægninger til større enheder. Varierende bevoksning. Området oplevelsesværdier knytter sig især til de vidtstrakte og varierede udsigter over bakkeøen og hedesletten omkring Gelsåen, som opleves stærkest i overgangen mellem de to landskabsformer. Området er som helhed forholdsvis robust på grund af den store skala og de tydelige geologiske træk. Den største sårbarhed findes omkring overgangene mellem hedeslette og bakkeø, som ikke bør sløres ved bebyggelse, beplantning eller terrænændringer.

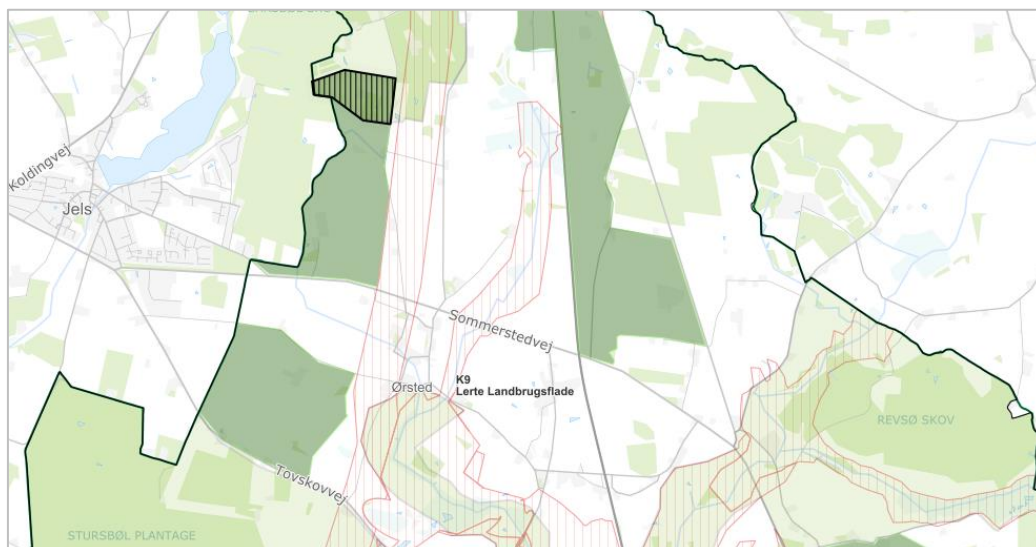
De særlige oplevelser er det kuperede landskab ved overgangen mellem hedesletten og israndslinjen. En meget markant og synlig overgang, når man kører fra Skovby mod Tønder. Herudover moseområderne, Abkær, Hjarup og Stegelmose, på israndslinjen, der er underlagt landskabsfredning.

Det vurderes at skovrejsning kan være med til at skabe nye rumligheder i landskabet, f.eks. omkring lavbundsarealer og skabe forbedret sammenhæng til Strandelhjørn Skov.

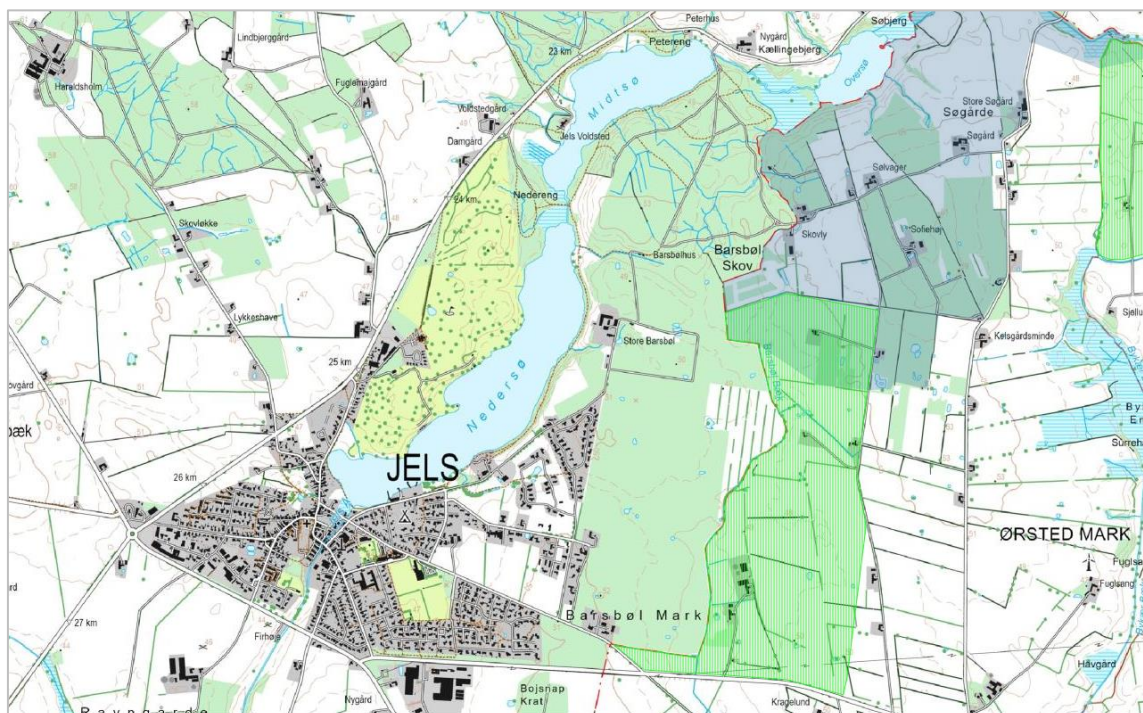

6) Skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Lerte landbrugsflade

Kortet viser forslag til skovrejsningsområde i sammenhæng med eksisterende skovområder (Barsbøl Skov) omkring Jels Sø, beliggende indenfor karakterområdet Lerte Landbrugsflade. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber, den mørkegrønne viser forslag til nye skovrejsningsområder. Den sorte flade med sort skravering viser hvor der er overlap mellem de bevaringsværdige landskaber og skovrejsningsområder.

Kortet viser placeringen af eksisterende og nye skovområder ved Jels og Jels Sø

De bærende karaktertræk indenfor landskabskarakterområdet Lerte Landbrugsflade er et forholdsvis fladt terræn, som gennemskæres af markante ådale og kendetegnes af dyrkede marker mellem levende hegn og store skovområder. Mod syd omkring Oksenvad-Mølby og Stursbøl plantage findes et kontrasterende område, hvor landskabet er mere varieret på grund af dalstrøgene med Nørre Å og tilhørende naturtyper. Bebyggelsen karakterises ved overvejende at bestå af velbevarede, større gårde, som dels ligger langs vejene, og dels samlet i mindre landsbyer. Landskabet opleves forholdsvis komplekst og er til dels præget af tekniske anlæg i form af vindmøller, jernbane og højspændingsledninger. Skalaen er lille til stor.

Landskabets oprindelse kan aflæses i landskabet i bebyggelses- og hegnstruktur, men fremstår sløret. Samspillet mellem naturgrundlag og kulturgrundlag er for så vidt god, hvad angår den landbrugsmæssige anvendelse. Det samlede indtryk forstyrres af de mange tekniske anlæg.

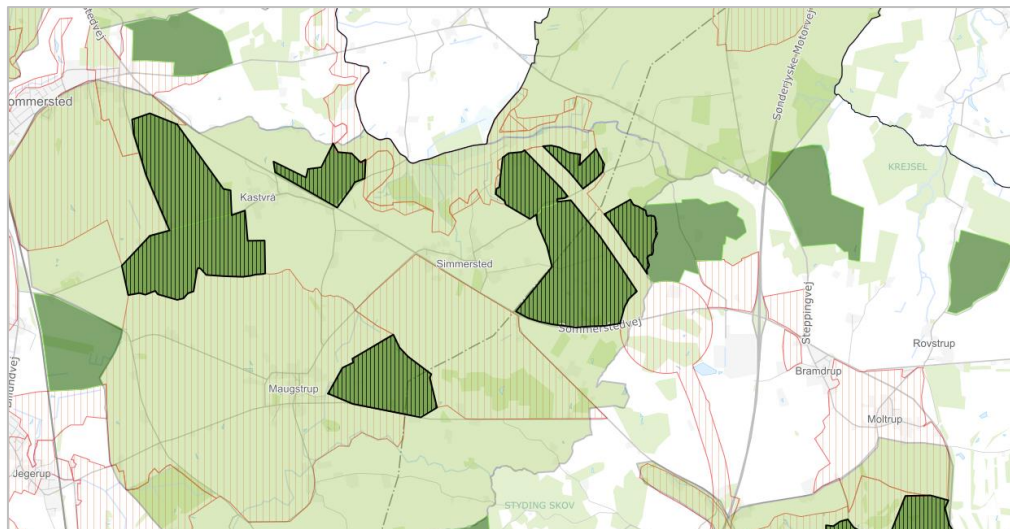
Oplevelsesværdierne i landskabet knytter sig til lokale miljøer, særligt omkring ådalene og mindre gård- og landsbymiljøer. Udsigter er generelt begrænsede på grund af levende hegn og skovområder eller forstyrrede af tekniske anlæg. De særlige landskabsoplevelser findes bl.a. i Stursbøl plantage, ved Oksenvad kirke og ved Slevad Bro.

Landskabet er sårbart over for yderligere tekniske anlæg, som vil have en kumulativ effekt i samspil med de allerede eksisterende. Landskabet kan lokalt være sårbart over for større landbrugsbygninger og siloer, som vil kunne dominere mindre og velbevarede miljøer omkring ådale og gårde. Andre steder vil større landbrugsbygninger kunne indpasses uden at påvirke landskabsoplevelsen væsentligt.

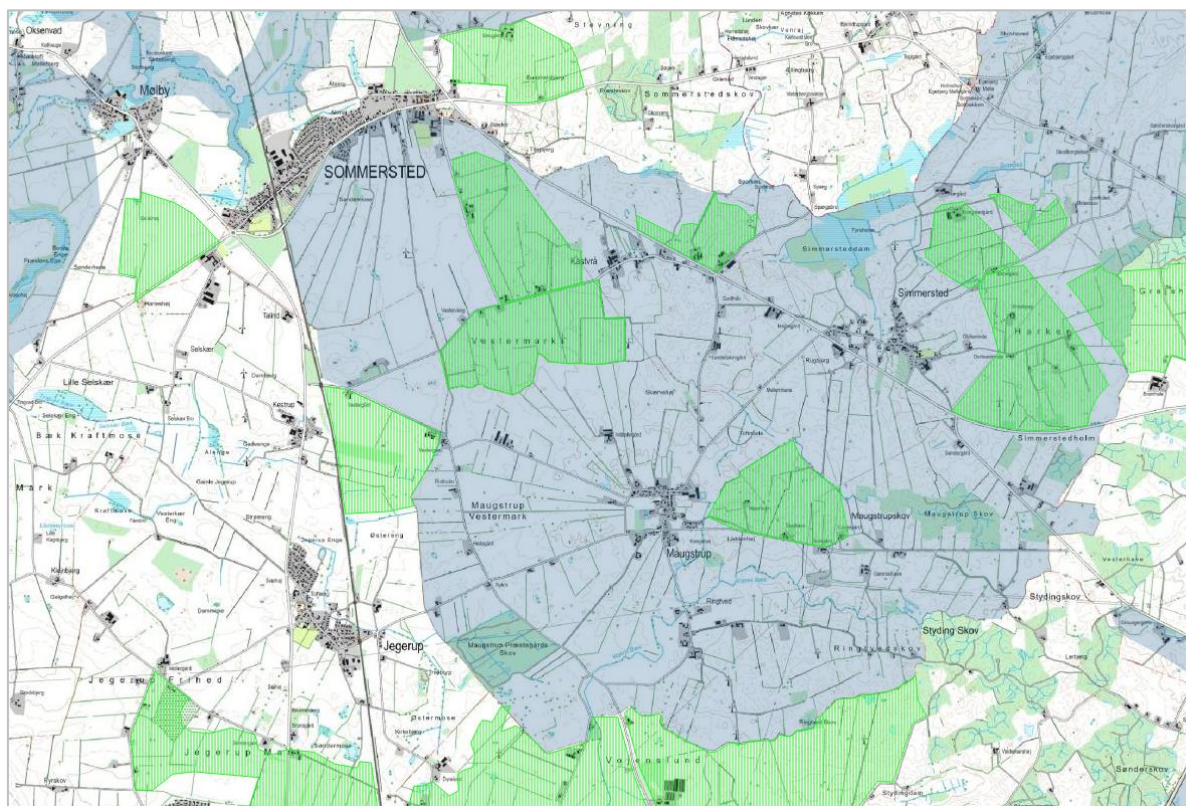
Det vurderes at skovrejsning i sammenhæng med de eksisterende skovområder i området vil forstærke den eksisterende landskabskarakter og oplevelsesværdier omkring Jels Sø.

7) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Maugstrup Stjerneudstykning

Kortet viser forslag til skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Maugstrup Stjerneudstykning. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber, den mørkegrønne viser forslag til nye skovrejsningsområder. De sorte flader med sort skravering viser hvor der er overlap mellem de bevaringsværdige landskaber og skovrejsningsområder.

Kortet viser placeringen af Maugstrup, Sommersted og Simmersted indenfor de bevaringsværdige landskaber (lyseblå flade) og forslag til nye, skovområder der understreger karakteren af kulturlandskabet.

De bærende karaktertræk er udskiftningslandskabet, især stjerneudskiftningen ved Maugstrup, med lange levende hegn på diger, der stråler ud i landskabet fra gårdene i landsbyen. Også omkring Kastvrå og Simmersted kan udskiftningslandskabet erkendes. Derudover karakteriseres området af et fladt til bølget åbent landskab med store marker. Området opleves til dels komplekst, på grund af den visuelle påvirkning fra områdets tekniske anlæg, med højspændingsledninger, der gennemskærer området, og mindre vindmøller, der er placeret spredt i landskabet. Skalaen er overvejende stor.

Samspil mellem naturgrundlag og arealanvendelse i form af landbrug er godt, og afspejles tydeligt omkring landsbyen Maugstrup, samt den velbevarede stjerneudskiftning. Dog opleves stjerneudskiftningen ikke markant, når man færdes i området, og oplevelsen af landskabet forstyrres en del af de tekniske anlæg.

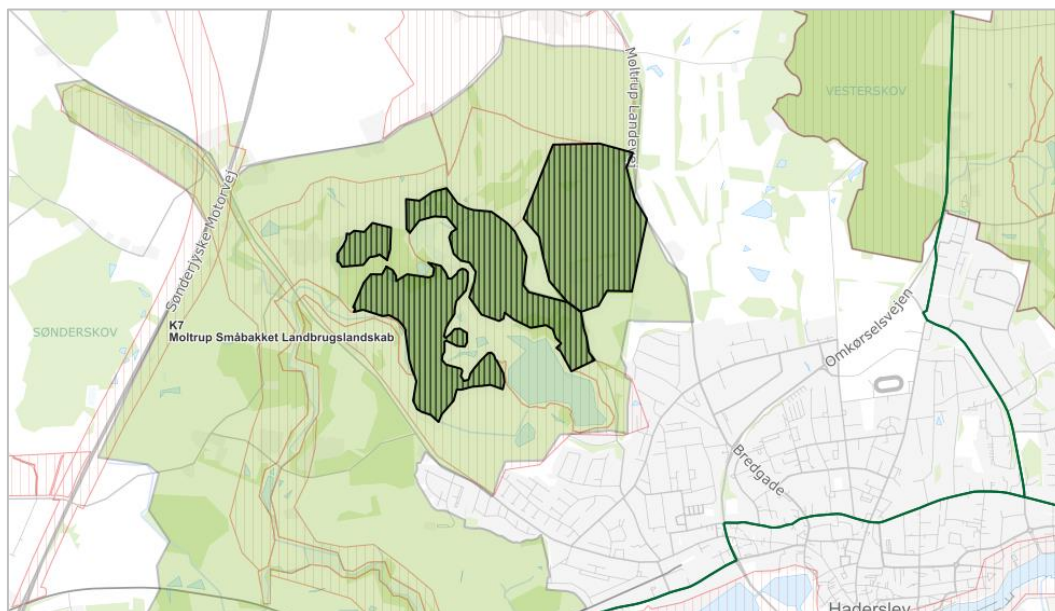
Fortællingen om Maugstrup, som en landsby med stjerneudstyknig fra udskiftningstiden, har en vigtig fortællermæssig værdi, som ikke er meget tydelig, når man færdes i Maugstrup, men kan erkendes i form af gårde og de tilknyttede læhegne, der udgør den tidligere ejerstruktur.

Området er meget sårbart over for nedlæggelse af hegn. Derudover er området sårbart over for en akkumulerings-effekt af yderligere tekniske anlæg, men omvendt vurderes områdets åbenhed og eksisterende tekniske påvirkning det muligt at placere yderligere anlæg, uden at det slører og forstyrrer områdets bærende karaktertræk i form af udskiftningslandskabet.

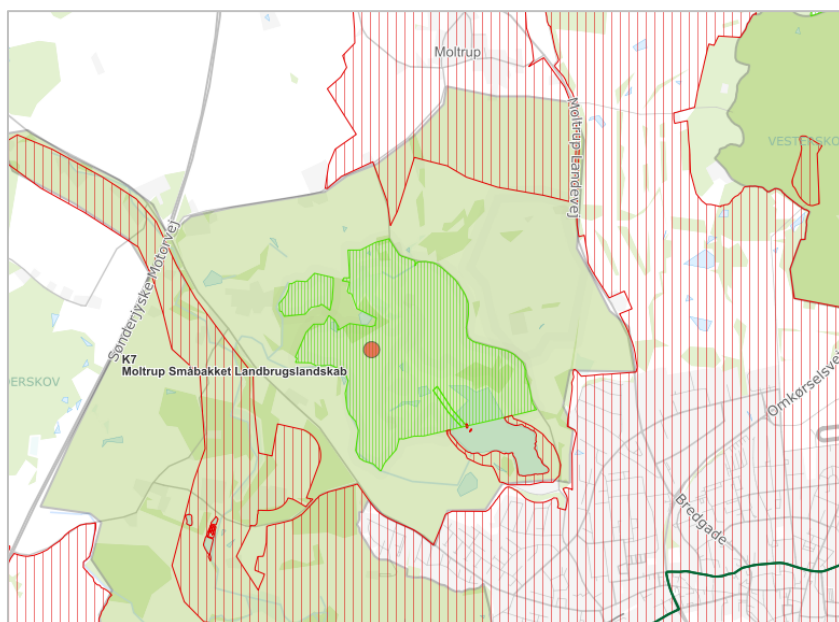
Baggrunden for udpegning af skovrejsningsområder i området er ønsket om at anvende skovrejsning som middel til at understøtte og tydeliggøre de kulturbetingede strukturer i landskabet. Idet målet med udpegningerne er med den målsætning, vurderes der ikke at være konflikt med de udpegede landskabsinteresser i området.

8) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Moltrup Småbakket landbrugslandskab

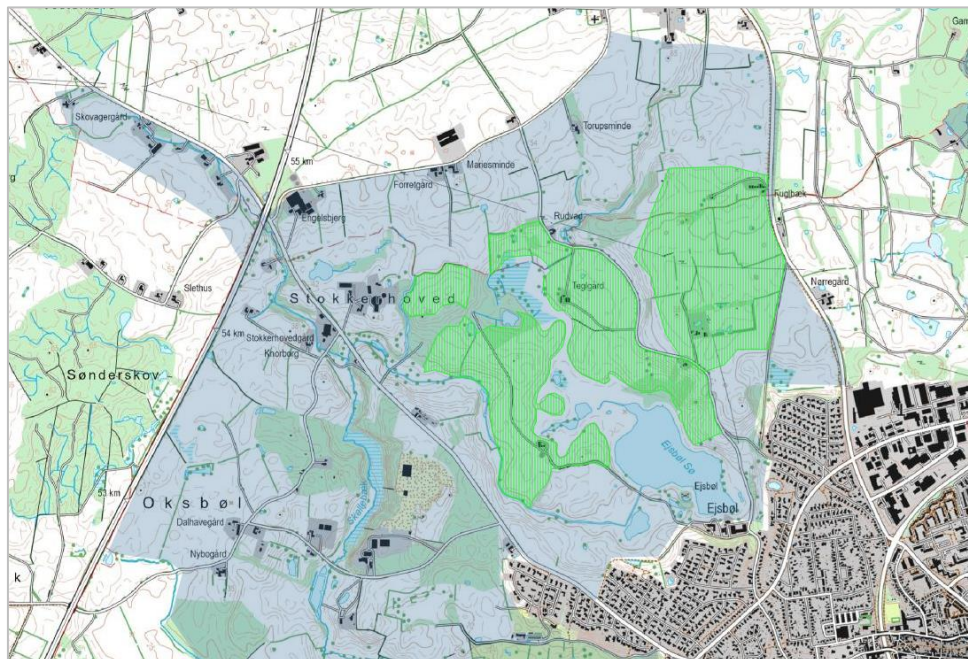

Kortet viser forslag til skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Moltrup Småbakket landbrugslandskab, vest for Haderslev by. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber, den mørkegrønne viser forslag til nye skovrejsningsområder. De sorte flader med sort skravering viser hvor der er overlap mellem de bevaringsværdige landskaber og skovrejsningsområder.

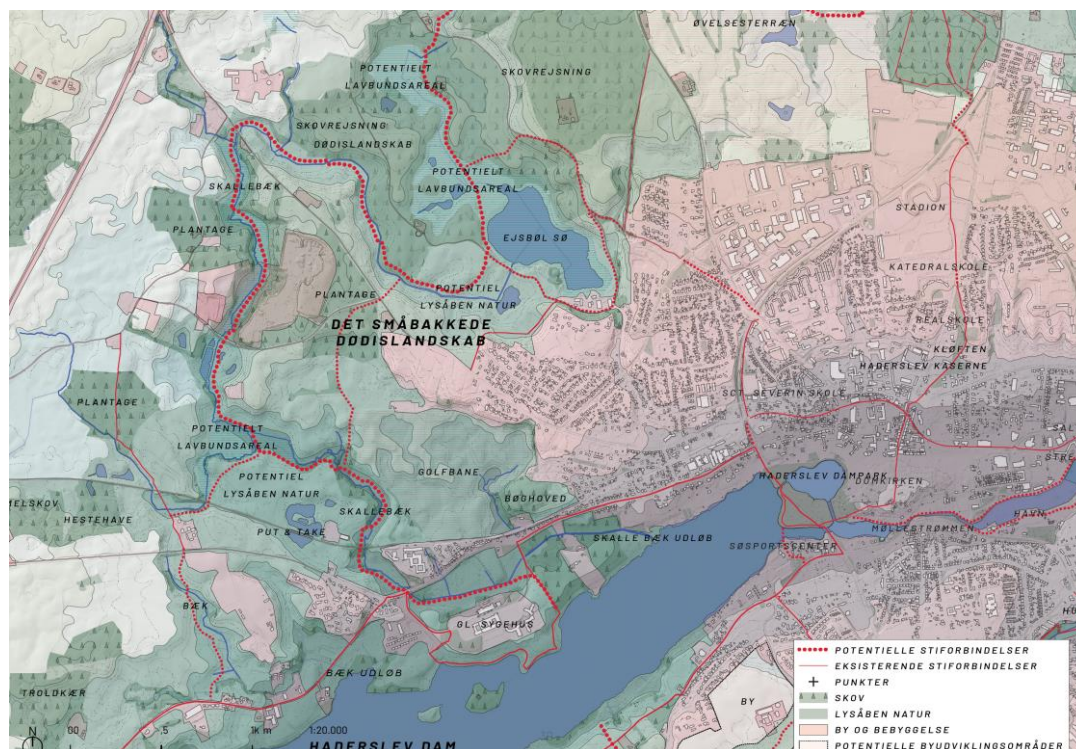
Eksisterende skovområde (Kommuneplan 2021) vises med grøn skravering

Kortet viser forslag til nye, bynære skovområder der forstærker de bynære, rekreative kvaliteter og oplevelsen af landskabet omkring Ejsbøl sø.

Sideløbende med kommuneplanrevisionen er der i 2024 udarbejdet en analyse af de bynære landskaber i Haderslev tunneldal. Kortet nedenfor viser forslag til en sammenbinding af eksisterende og nye skov- og naturområder i den nære overgang mellem by og landskabet vest for Haderslev:

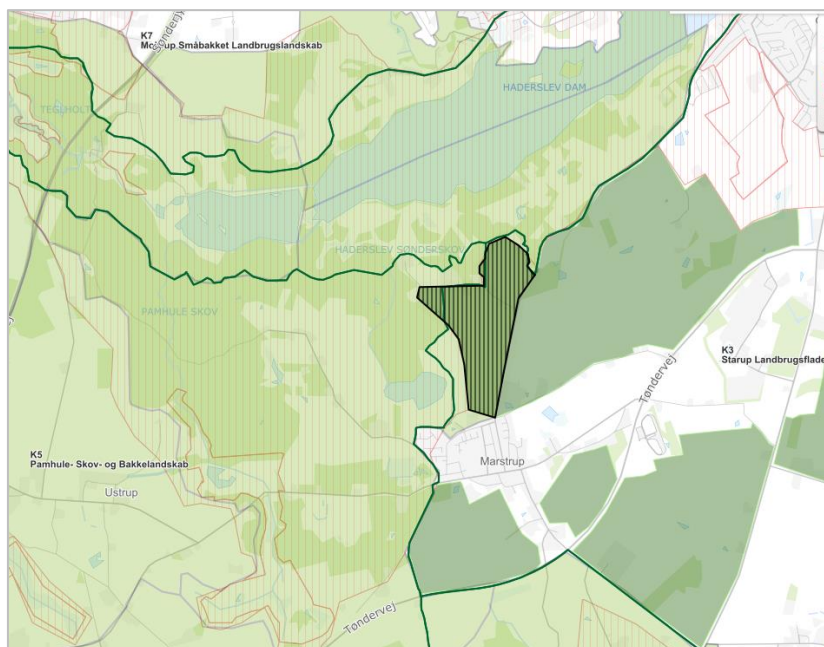
Skovrejsningsarealerne er beliggende indenfor en del af landskabskarakterområdet Moltrup småbakket landbrugslandskab. Landskabsområdet er kendetegnet ved et småbakket dødisterræn, som opleves med mange terrænlavninger, der præges af små søer og vådområder. Landskabet er sammensat, og præges af dyrkede marker og mindre stykker skovbevoksning fordelt i landskabet og naturarealer. Der findes mindre arealer af lysåben natur omkring søer og langs med vandløb.

Området indeholder flere mindre naturbeskyttelsesområder omkring søerne, langs med vandløb og de mindre skovbevoksninger. Landskabets særlige dødiskarakter, med store terrænvibrationer og flere små søer og vandløb, betyder at landskabet generelt er vurderet sårbart over for udvikling, der slører landskabets særlige geologiske strukturer.

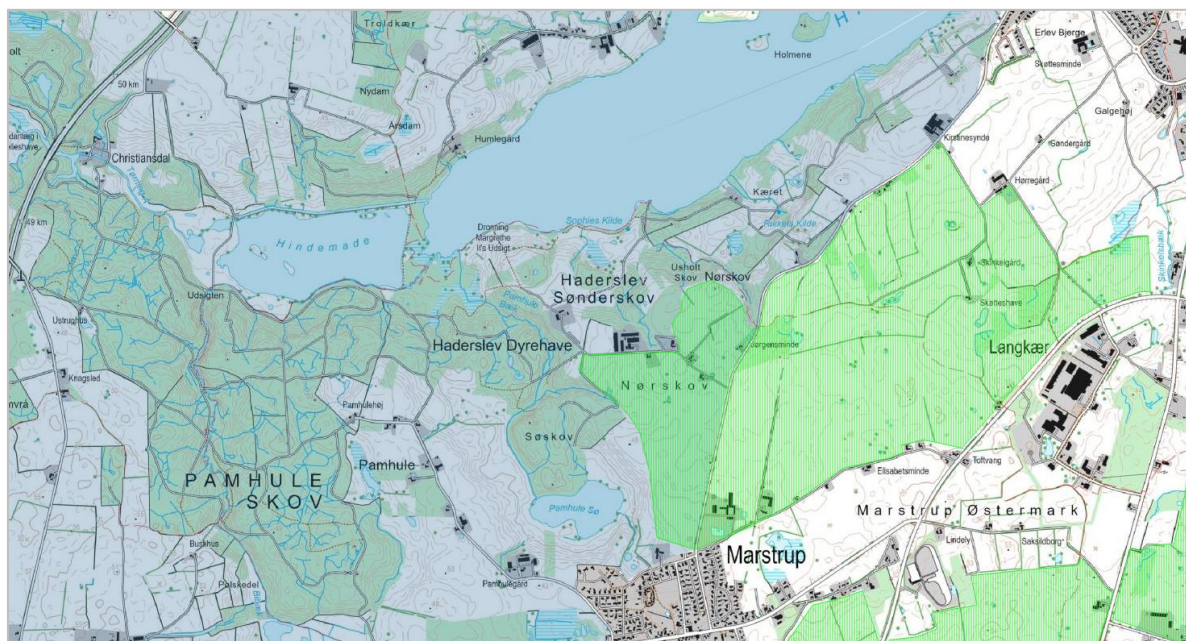
Området indeholder allerede flere mindre stykker skovbevoksning som i samspil med lysåben natur i lavningerne kan styrke oplevelsen af de markante terrænvibrationer. På flere af de lokale højdedrag er der udpeget skovrejsningsområder, som ligeledes kan forstærke oplevelsen af det varierede terræn og indramme de lysåbne landskabsrum. Ved placeringen af nye skovrejsningsområder vurderes der mulighed for at der på sigt kan ske en yderligere forbedring af de oplevelsesmæssige kvaliteter i området, i overensstemmelse med landskabskarakteren i området.

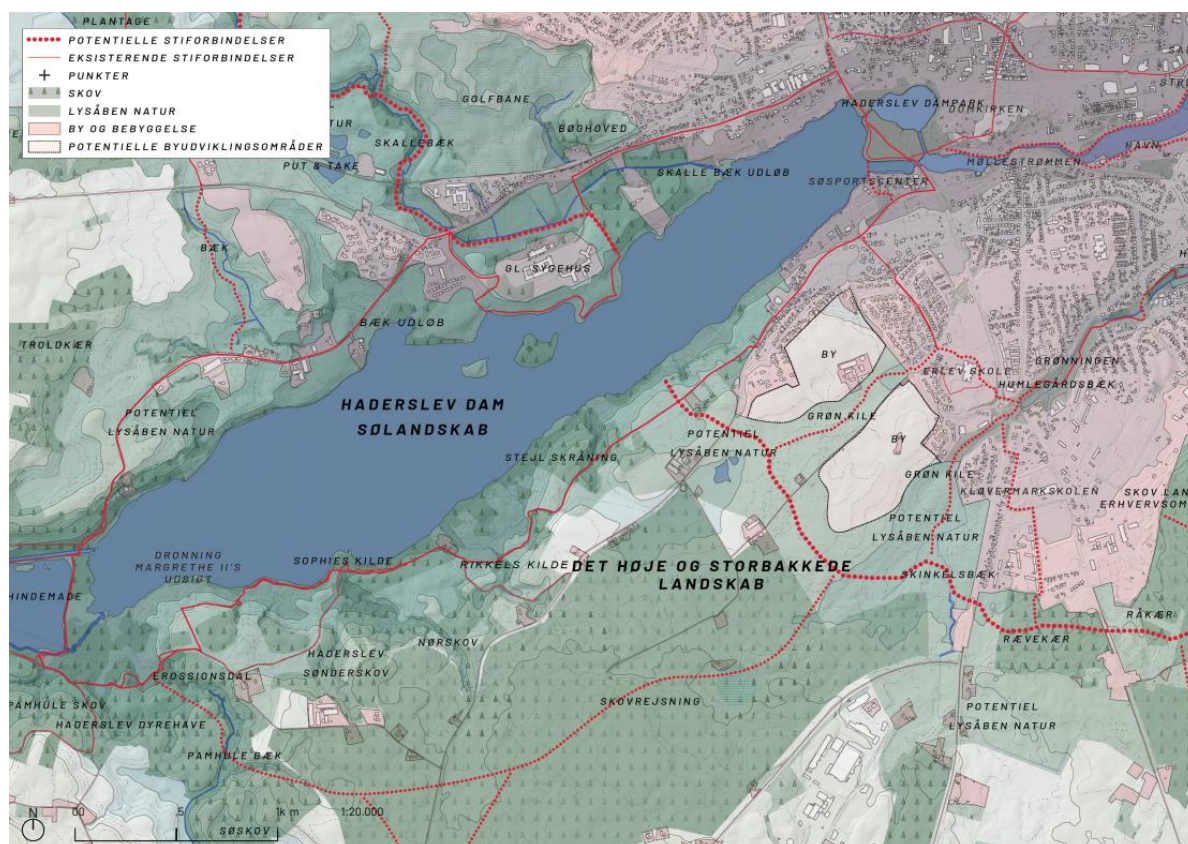
9) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Pamhule Skov- og Bakkelandskab

Kortet viser forslag til skovrejsningsområder beliggende indenfor landskabskarakterområderne Pamhule Skov- og bakkelandskab samt Starup Landbrugsflade. Gram Bakkeø. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber, den mørkegrønne viser forslag til nye skovrejsningsområder. Den sorte flade med sort skravering viser hvor der er overlap mellem de bevaringsværdige landskaber og skovrejsningsområder.

Kortet viser placeringen Pamhule Skov og Hindemøde/Haderslev Dam indenfor de bevaringsværdige landskaber (lyseblå flade) og forslag til nye, bynære skovområder (grøn)

Kort fra Analyse af de bynære landskaber i Haderslev Tunneldal viser arealerne omkring Haderslev Dam og sølandskabet omkring samt eksisterende og forslag til nye skovområder på de højereliggende moræneflader.

Området er beliggende indenfor og i umiddelbar nærhed til landskabskarakterområdet Pamhule Skov- og bakkelandskab. Områdets bærende karaktertræk er det kuperede, og mange steder stærkt bakkede landskab med mange skovområder og nærhed til kysten i den østlige del. Karakteristisk for området er de mange naturtyper i forbindelse med stejlt og lavtliggende terræn samt kystnærheden. Området er oplevelsesrigt fra de små veje og stier, der bugter sig gennem afgrænsede landskabsrum, hvor man fra hver bakketop bydes på en ny udsigt over landskabet og til kysten, og hvor de mange skove og bakker byder på lukkede og nære oplevelser. Skalaen er overvejende lille.

Karakteren af landskabet er synlig og karakteristisk og karakterens oprindelse er synlig. Samspillet mellem naturgrundlag og kulturbetingede strukturer er fin. Det bærende karaktertræk, det småbakkede landskab, er overvejende intakt i forhold til dets oprindelse. Landskabet opleves generelt forholdsvis uforstyrret, dog præges det lokalt af motorvejen, enkelte vindmøller, højspændingsledninger, skorstene og master.

Der er gode oplevelsesmuligheder i hele området, hvor de små snoede veje egner sig godt til vandre- og cykelture. Der er særlige udsigter og oplevelsesmuligheder omkring Hoptrup tunneldal og langs Hærvejen. Landskabet er sårbart over for vindmøller og store bygningsanlæg, som vil dominere landskabets lille skala, samt til dels over for udbredt skovrejsning, som vil sløre det bakkede terræn og udsigt til havet.

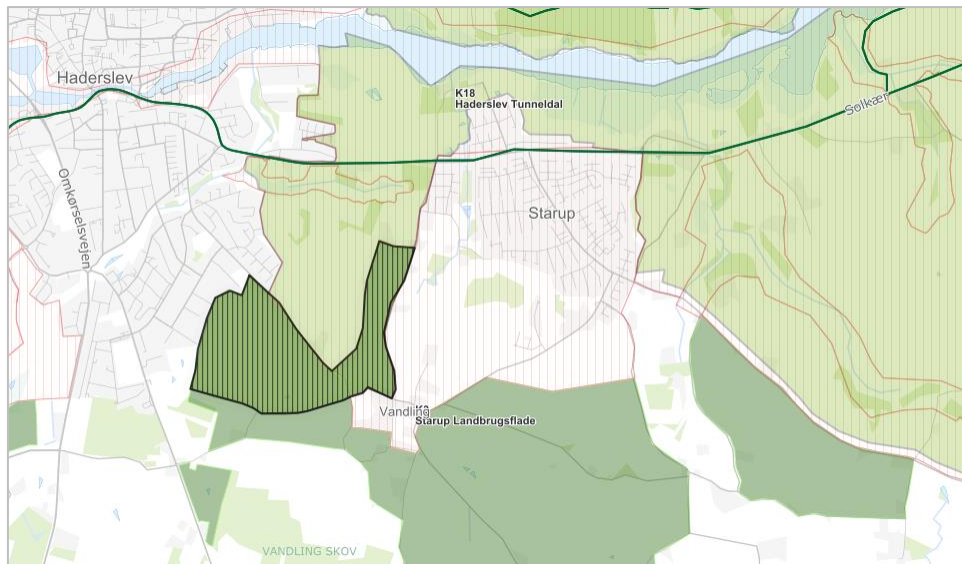
Øst for Pamhule skov (del af Starup Landbrugsflade) knytter landskabets værdier sig især til det højtliggende terræn syd for tunneldalen, ved Erlev Bjerge. Her er vidtrækkende udsigter over Haderslev Dam og det omkringliggende bølgede morænelandskab. På den højereliggende moræneflade er et større område udpeget til potentiel skovrejsning. Her kan skov skabe ryg til de åbne landskabsrum, langs med

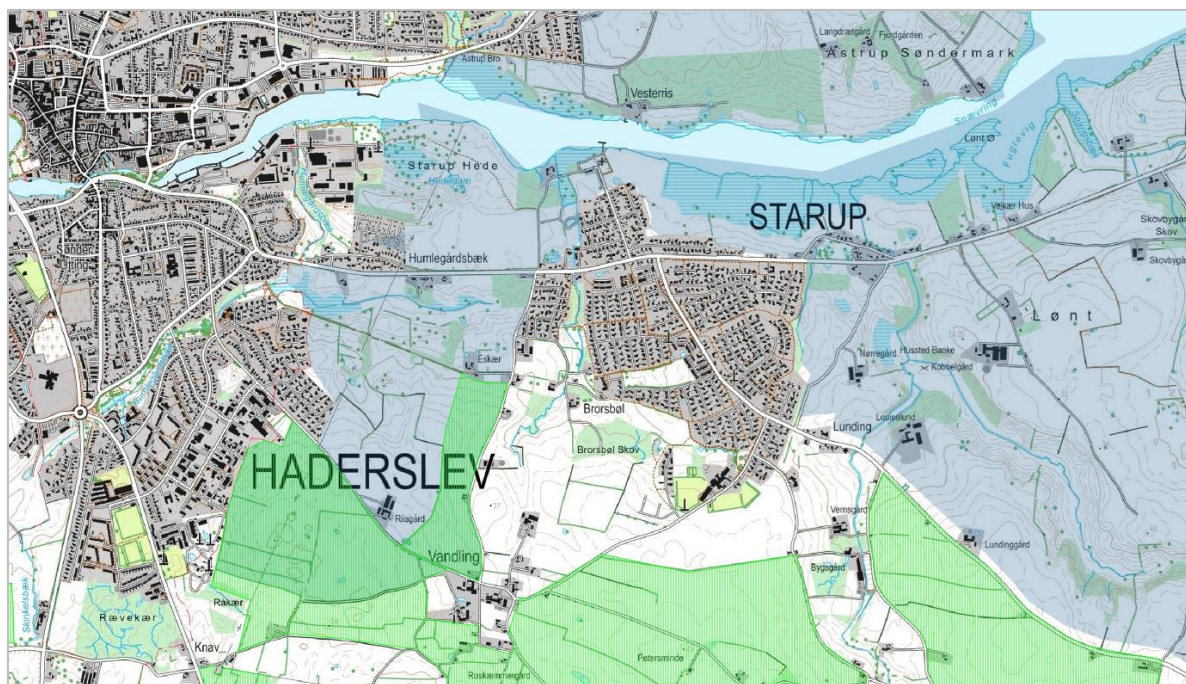
Haderslev Dam og Haderslev byrand. Samtidigt kan skov tilbyde nye landskabsoplevelser, nye rekreative forbindelser mellem Marstrup og Haderslev og nye forbindelser mellem skovene i vest og Haderslev by. Skovrejsning vurderes derfor ikke at være i konflikt med de udpegede landskabsinteresser i området.

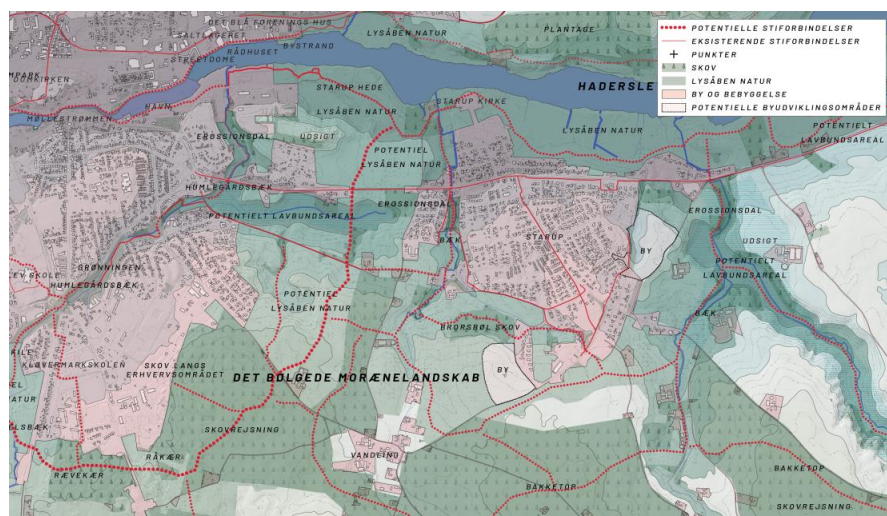
10) Skovrejsningsområde indenfor karakterområdet Haderslev tunneldal

Kortet viser forslag til nye skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Starup Landbrugsflade, syd for Haderslev tunneldal. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber, den mørkegrønne viser forslag til nye skovrejsningsområder. Den sorte flade med sort skravering viser hvor der er overlap mellem de bevaringsværdige landskaber og skovrejsningsområder.

Kortet viser en del af de bynære landskaber syd for Haderslev tunneldal, mellem byerne Haderslev og Starup.

Kort fra Analyse af de bynære landskaber i Haderslev Tunneldal viser det bølgede morænelandskab mellem Haderslev og Starup, forslag til en sammenbinding af eksisterende skov- og naturområder samt nye potentielle naturområder og rekreative forbindelser imellem disse.

Der foreslås nye skovområder indenfor den bynære del af landskabskarakterområdet Starup Landbrugsflade. Landskabets bærende karaktertræk er intensivt dyrkede arealer på en let bølgede landbrugsflade, med store marker med omkringliggende hegn, bevoksninger, afløbsløse lavninger og store gårde. Det bynære landskab præges overvejende af Haderslev, der er kommunens hovedby og historiske centrum, men også af Starup, der afspejler den moderne forstad i vækst. Landskabet mellem Haderslev og Starup har potentialer for at udvikle sig med nye natur- og skovområder, der kan skabe nye rekreative sammenhænge mellem de to byområder og binde landskabet sammen på tværs.

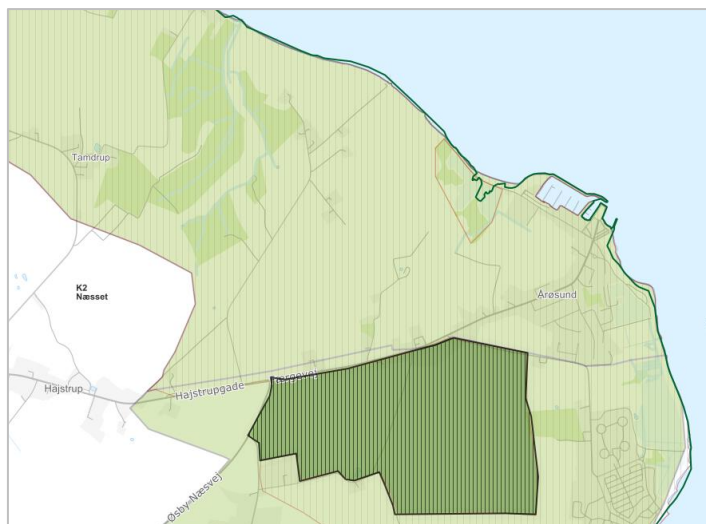
Landskabsområdet er kendetegnet ved et bølget terræn der flere steder brydes af gennemgående dalstrukturer, ligesom der findes flere små søer og vådområder i terrænlavningerne, der lokalt skaber store terrænavariationer. Særligt i den nordlige del af området, omkring Starup Hede og Humlegårdsbæk samt omkring den markante erosionsdal øst for Starup er landskabet kendetegnet ved naturområder i form af enge og overdrev. Mod syd er landskabet generelt kendetegnet ved dyrkede marker på den bølgede moræneflade samt flere storskala landbrug, der ligger fordelt i landskabet. Særligt omkring landsbyen Vandling er landskabet kendetegnet ved en samling af store gårde med en fordeling af markerne i en stjerneformet struktur, der er karaktergivende for landskabet

Landskabets værdier knytter sig især til dalstrukturerne øst og vest for Starup, samt til fjordstrækningen, der rummer flere naturkvaliteter i form af brede strandenge, små vige og mindre hedeområder. I den sydlige del af området knytter landskabets værdier sig ligeledes til landsbykarakteren omkring Vandling, der fortsat bør kendetegnes som en selvstændig landsby. Landskabet vurderes at være særligt sårbart over for tiltag, der slører relationen til kysten mod nord, både visuelt og fysisk. Derudover vurderes landskabet af være sårbart over for tiltag, som slører fornemmelsen af byerne og der bør således være opmærksomhed på at både Haderslev, Starup og Vandling fortsat kan opleves som selvstændige enheder.

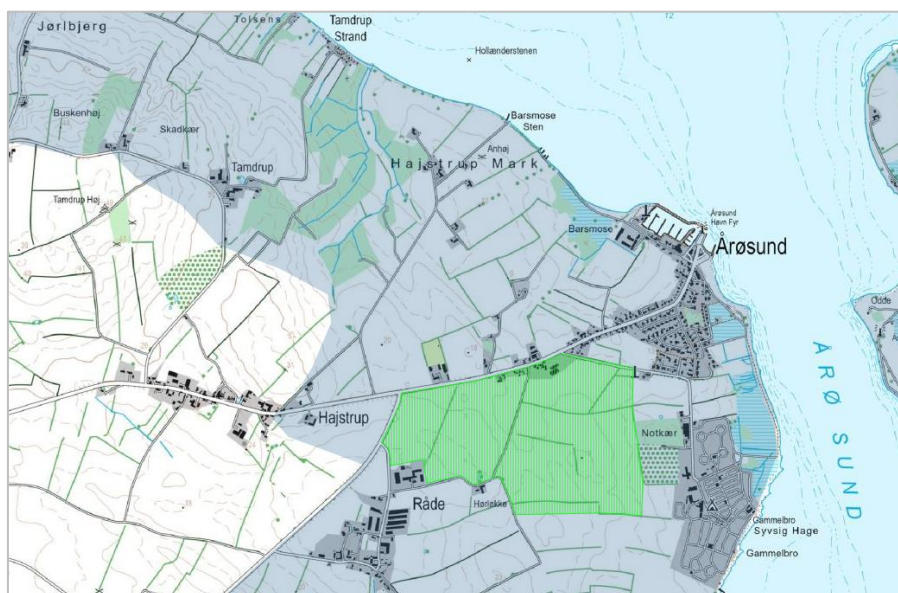
Området er kendetegnet ved særlige drikkevandsinteresser, og skovrejsning kan medvirke til at beskytte grundvandet mod nedsivning af pesticider. Samtidig vil ny skov kunne tilbyde nye landskabsoplevelser og rekreative tilbud. Sydøst for Haderslev kan skovrejsning langs det eksisterende erhvervsområde tilføre en rumlig visuel afgrænsning, som vil reducere områdets visuelle påvirkning på det omkringliggende landskab. Ved en kombination af lysåben natur hvor der er størst visuel forbindelse til fjordlandskabet og skovrejsningsarealer placeret længere mod syd, vurderes der mulighed for at fastholde det gennemgående landskabstræk mellem de to byer. Dette vurderes samlet set at være overensstemmelse med de landskabsværdier og oplevelser der er karakteristisk for området,

11) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Næsset

Kortet viser forslag til skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Næsset. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber relateret til kystlandskabet omkring Lillebælt, den mørkegrønne flade med sort skravering viser forslag til nyt skovrejsningsområde syd for Aarøsund.

Kortet viser forslag til nyt skovområde (grøn flade) ved Aarøsund beliggende i det bevaringsværdige landskab omkring kyste (lyseblå flade)

Skovrejsningsområdet er beliggende indenfor landskabskarakterområdet Næsset, i det kystnære landskab syd for Aarøsund, vest for den større campingplads Gammelbro. Karakterområdets bærende karaktertræk

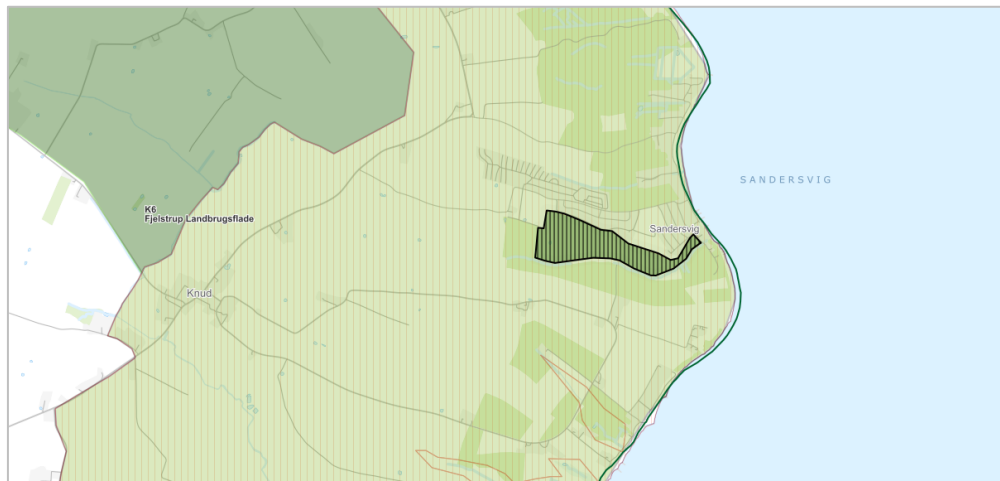
er åbne landbrugsflader med mange levende hegn, småskove og enkeltstående træer, snoede veje og mange små velbevarede landsbyer samt store gårde. Karakteristisk er den lange kyststrækning, som præger landskabsoplevelsen i varierende grad alt efter hvor der er sammenhæng til kysten

Der er fine oplevelsesmuligheder langs kysterne ud mod Lillebælt og flere steder langs med fjorden. Oplevelsesmulighederne knytter sig ikke udpræget til enkeltelementer eller særlige udsigter, men der er mange små fine oplevelser ved at færdes gennem landskabet. Det pågældende areal er beliggende øst for den større campingplads, og ikke i direkte tilknytning til kysten. Der er tale om et kystnært meget varieret og rekreativt område med mange udsigter til omgivende marker, havet og nor. Ligeledes er der nord for Aaø Sund mod Tamdrup Strand kystnære skovområder.

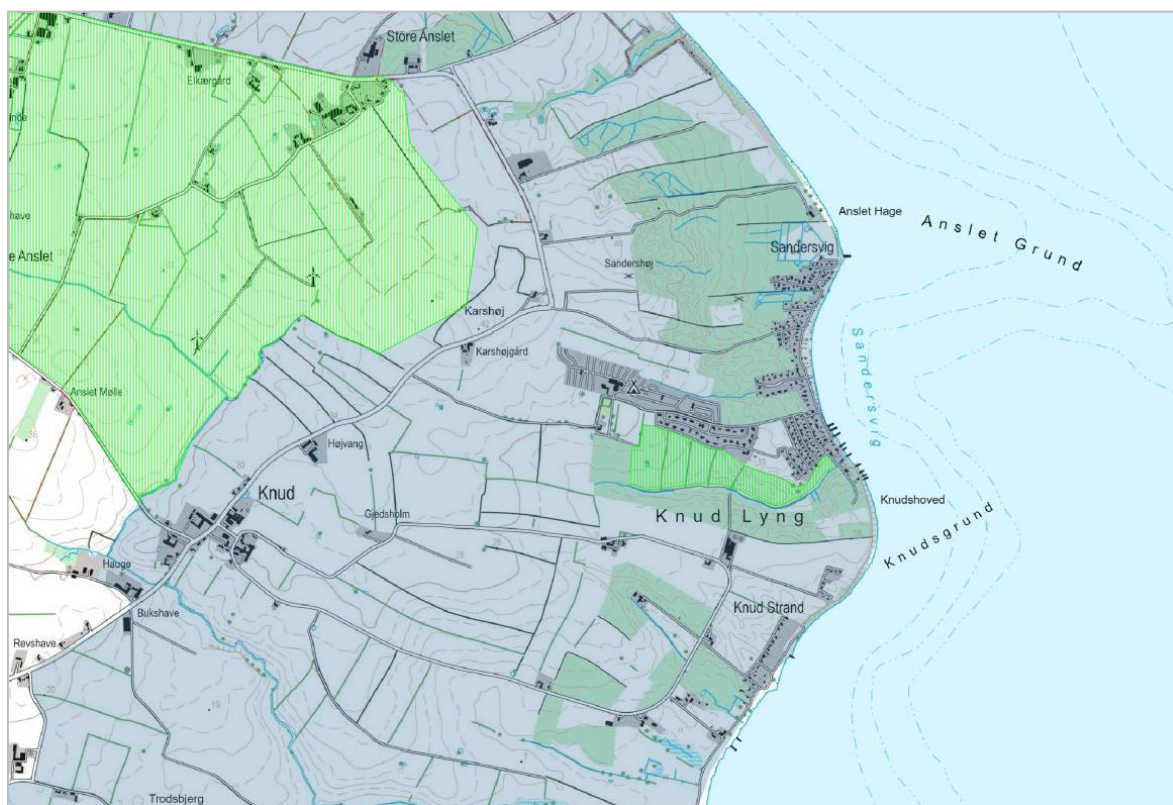
Idet den oplevelsesmæssige værdi i området er nært knyttet til kyststrækningen langs Lillebælt, vurderes der mulighed for at indpasse en bynær skov syd for Aarø Sund som ikke vil konflikte med landskabsinteresserne i området. Etablering af et skovområde i tilknytning til campingpladsen vurderes ligeledes at kunne understøtte de rekreative værdier i området, uden at den visuelle tilknytning til kystlandskabet omkring Lillebælt forringes.

11) Skovrejsningsområder indenfor karakterområdet Fjelstrup Landbrugsflade

Kortet viser forslag til skovrejsningsområder beliggende indenfor karakterområdet Fjelstrup Landbrugsflade. Den lysegule flade angiver de bevaringsværdige landskaber, den mørkegrønne viser forslag til nye skovrejsningsområder. Den sort-skraverede flade viser hvor der er overlap mellem de bevaringsværdige landskaber og skovrejsningsområder, i forbindelse med forslag til nyt skovrejsningsområde ved Knud Lyng/ Sandersvig.

Kortet viser placeringen af kystskovende langs den kystorienterede del af Fjelstrup landbrugsflade. De bevaringsværdige landskaber (lyseblå flade) og forslag til nye, skovområde (lysegrøn) der indpasses i sammenhæng med eksisterende skovområder.

Landskabets bærende karaktertræk er den bølgende landbrugsflade der gennemskæres af dalstrøg ved Avnø vig, med Sillerup bæk og flere andre dalstrøg, hvor vandløb har tilløb til Haderslev fjord. Området karakteriseres af mange uforstyrrede oplevelser, især langs kysten. Ved kysten ses kystskrænter nord mod Hejlsminde bugt omkring Gravenshoved og Knudshoved. Kommunens højeste punkt ses ved Åstrup i kote 72, hvorfra der er fine udsigter over fjordlandskabet. Ørby Hage fremstår karakteristisk med det lave og flade terræn. Der er karakteristiske vejforløb i landskabet, og særlig er vejforløbet i udflytningslandskabet fra Knud landsby til Knud Strand. Områdets mange levende hegn og mindre skove opdeler landbrugslandskabet i middel skala.

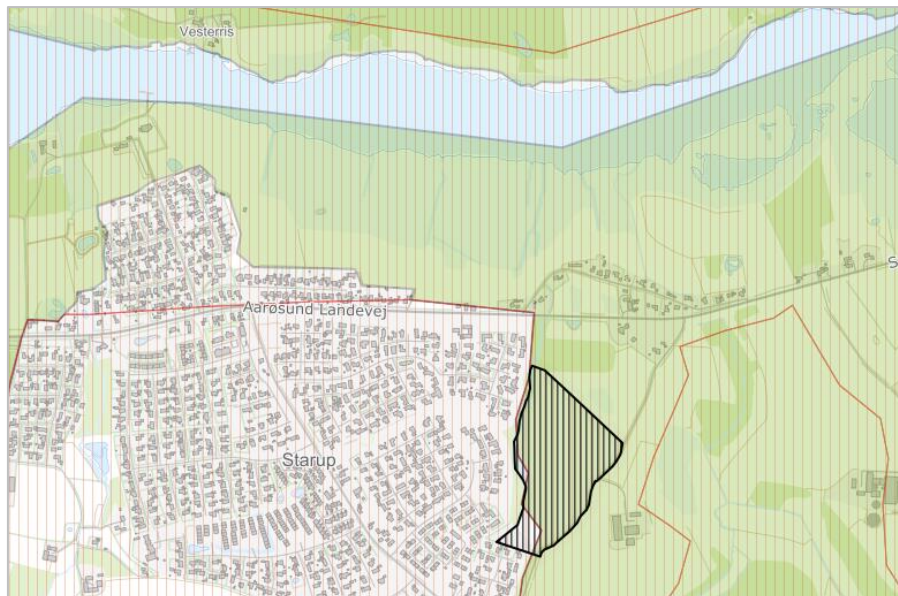
Dyrkningsmønstret og den landbrugsmæssige anvendelse af området er i overensstemmelse med naturgrundlaget på morænefladen og de ekstensivt dyrkede arealer langs kysten og tunneldale. Kysten varierer fra skrænter mod nord til flade, sandede strande mod syd. Det geologiske grundlag er let aflæseligt.

Området rummer gode udsigtsmuligheder ud over Lillebælt og Haderslev Fjord. Længere inde i området er der en tydelig fornemmelse af den højtliggende moræneflade. Særlige udsigter ses omkring Sillerup, ved Avnø Vig, langs Kystvejen og ved Sandersvig samt langs den flade kyst ved Ørby og udmundingen af Haderslev Fjord.

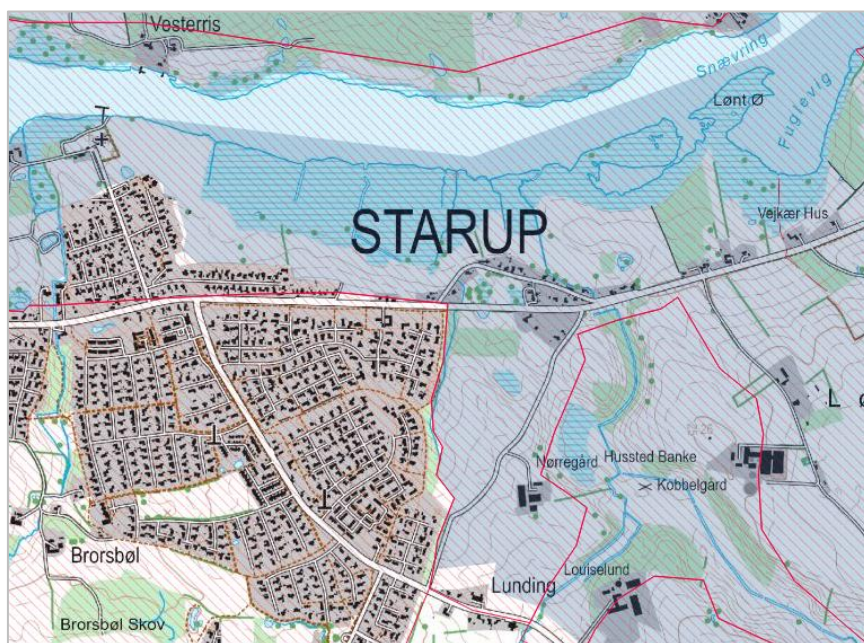
Baggrunden for skovrejsningsområdet er lokalt ønske om skovrejsning og det vurderes muligt at indpasse skovområdet uden konflikt med de bærende landskabskaraktertræk i området.

Redegørelse for udlæg af nyt boligområde 10.15.BO.10 Boligområde Lundingvej

Kortet viser forslag til rammeområde til boligformål øst for Starup (sort skravering)

Kortet viser Starup by og det bevaringsværdige landskab omkring Haderslev tunneldal

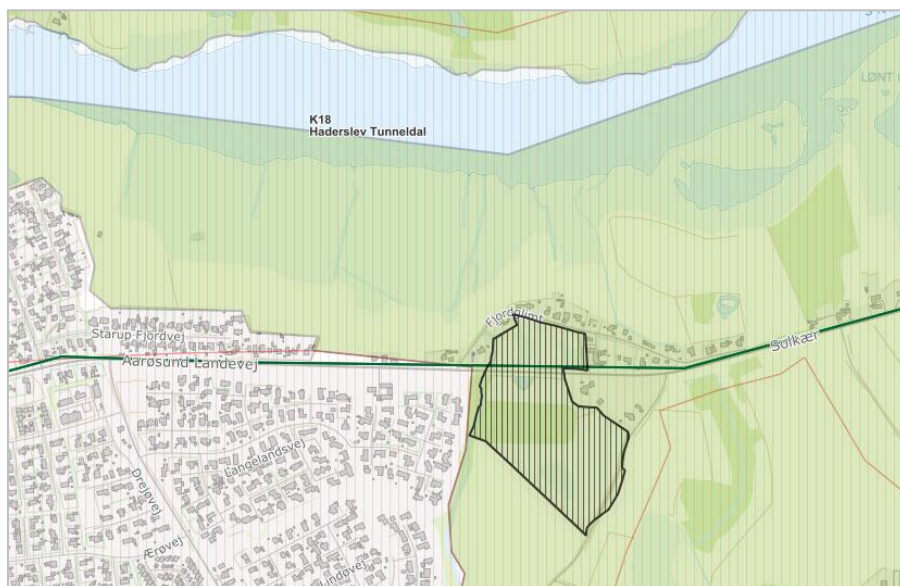
Starup er en ny bosætningsby, der er opstået i midten af 1900-tallet i området syd for Starup Kirke. Byens placering nær Haderslev Fjord og den korte afstand til kommunens hovedby har gjort det til et attraktivt bosætningsområde, med en overvægt af parcelhuse. I den østlige del af Starup vurderes det muligt at indpasse et nyt byområde på den højtliggende, dyrkede moræneflade, der naturligt afgrænses af Lunding Møllevej mod øst, af byen mod vest og sydvest samt af det markante terrænfald mod nord, hvor der også findes beskyttede naturtyper. Herved kan der også sikres en naturlig afrunding af byen mod det åbne

landskab. Rammeområdet er beliggende i den bynære del af Haderslev tunneldal, som tidligere beskrevet i dette notat., tilbagetrukket fra kystlandskabet, hvorved det vurderes at den visuelle påvirkning af kystlandskabet vurderes mindsket og bebyggelsen placeres landværts den eksisterende bebyggelse ved Fjordglimt, nord for rammeområdet.

På grund af terrænforhold, hvor rammeområdet holder sig oppe på det højereliggende plateau og den tilbagetrukne placering syd for kystlandskabet omkring Haderslev Fjord og landværts den eksisterende bebyggelse ved Fjordglimt og bevoksningen omkring Aarøsund Landevej, vurderes den visuelle påvirkning af kystlandskabet at være begrænset.

I rammeområdet fastlægges bestemmelser om, at nye anlæg bør etableres med hensyn til landskabets karakter, og der skal ske en landskabelig tilpasning af ønskede projekter, så som ny bebyggelse og tilhørende infrastruktur.

Redegørelse for udlæg af nyt rammeområde 10.15.RE.01 Rekreativt område Lundingvej

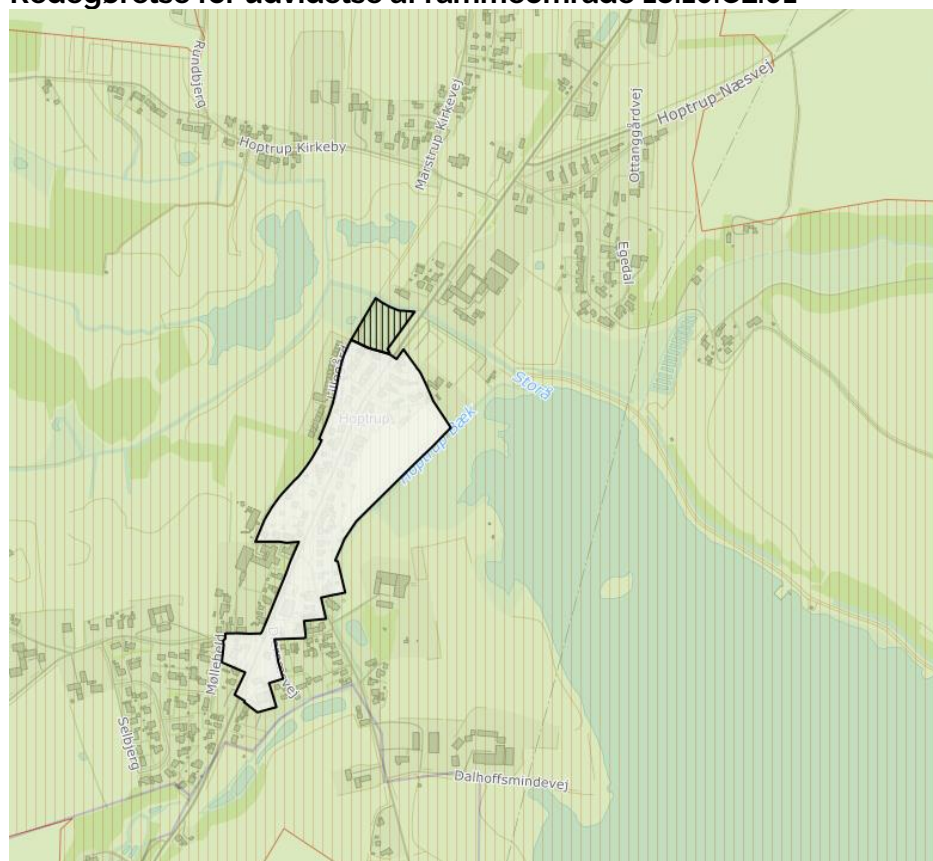

Kortet viser forslag til nyt rekreativt rammeområde (sort skravering)

I tilknytning til det nye boligområde udlægges et nyt rammeområde til rekreative formål med mulighed for etablering af anlæg til håndtering af regnvand. Der er betydelige naturinteresser indenfor området, hvorfor der i rammeområdet fastlægges bestemmelser om at disse værdier skal sikres i forbindelse med lokalplanlægning. Der åbnes ikke op for etablering af ny bebyggelse i området. På den baggrund vurderes der ikke at være konflikt med de udpegede landskabsinteresser i området.

Redegørelse for udvidelse af rammeområde 18.10.CE.01

Kortet viser med Hoptrup by beliggende indenfor bevaringsværdigt landskab. Den hvide flade viser afgrænsningen af det eksisterende rammeområde 18.10.CE.01. Området med sort skravering viser den foreslåede udvidelse af rammeområdet.

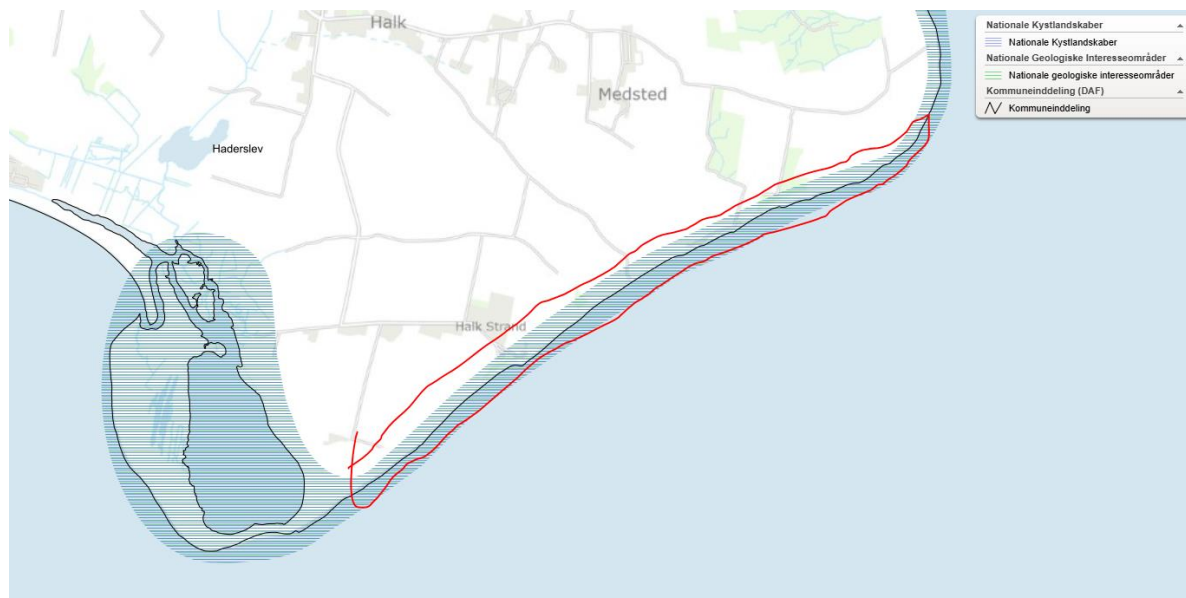
Området er beliggende indenfor karakterområdet Sdr. Vilstrup - Hoptrup kystlandbrugsflade der er kendetegnet af det kuperende, småbakkede landbrugslandskab. Hoptrup tunneldal er et markant og karakteristisk landskabsstrøg, der skærer sig ind gennem området mod nordvest til Vedbøl sø.

Landskabets karakter er synlig og karakteristisk og karakterens oprindelse er synlig. Samspillet mellem naturgrundlag og kulturbetingede strukturer er god. Der er gode oplevelsesmuligheder i hele området, hvor de små snoede veje egner sig godt til vandre- og cykelture. Der er særlige udsigter og oplevelsesmuligheder langs kysten og omkring Hoptrup tunneldal med Slivsø.

Der er tale om en teknisk tilretning og udvidelse af eksisterende kommuneplan ramme 18.10.CE.01 så der opnås overensstemmelse med afgrænsningen af gældende lokalplan for arealet, 16.47-1, Haderslev, Boliger og ældrecenter i Hoptrup. Det udvidede areal svarer til lokalplanens delområde tre, der kun må anvendes landbrugsmæssigt. Området er beliggende i byzone. Det vurderes, at der ved denne rammeændring ikke ændres på forhold der vil kunne sløre de landskabelige kvaliteter i området.

Øvrige tilretninger i kommuneplanen:, geologi:

- Haderslev Kommune imødekommer høringssvaret, så der i kortudpegningen 'Geologisk bevaringsværdi' tilføjes kyststrækningen langs Halk Strand. Dette indarbejdes på kort og vil fremgå i forbindelse med den endelige vedtagelse af kommuneplanen.

Til orientering, nævnes her ændringer i skovrejsningstemaet som ikke omfatter områder med landskabsinteresser:

Øvrige tilretninger i kommuneplanen: skovrejsning:

- På baggrund af indsigelse fra Vejdirektoratet foretages en teknisk tilretning så de statslige vejarealer udpeges til områder hvor skovrejsning er uønsket
- På baggrund af indsigelse fra Forsvarets Ejendomsstyrelse, foretages en tilretning så skovrejsningsområde syd for Flyvestation Skrydstrup udgår og arealet overgår skovrejsning uønsket.